

हिमसंस्कृतवार्ता:

दैनिक ई-संस्कृतवार्तापत्रम्

himsanskritvartah
e-Sanskritnewspaper

नवा प्रेरणा नवोत्साहः

हिमाचलप्रदेशस्य संस्कृतशिक्षकाणां नूतनः प्रकल्पः

पृष्ठ-4 ■ वर्ष-3 ■ अङ्क-101

1 03.02.2024 शनिवासरः वि.सं. २०८० माघकृष्ण अष्टमी माघ २० प्रविष्टांशः
Website- www.himsanskritam.com Email-himsanskrit@gmail.com

हिमाचल मन्त्रिमण्डलम्
: हिमाचलप्रदेश-
मन्त्रिमण्डलस्य
विभागेषु पुनः
परिवर्तनम्

विद्यालयेषु विविधविषयेषु
गुणवत्तां आनेतुं
शिक्षाविभागः हि.प्र. सर्वेषु
जनपदेषु
प्रशिक्षणकार्यक्रमानाम्
आयोजनं कुर्वन् अस्ति।

भारत इंग्लैंड देशयोः मध्ये
द्वितीय- टेस्ट- क्रिकेट-
स्पर्धायाः आरम्भः
प्रथमे दिने यशस्वी
जायसवालस्य
विशालशतकम्

प्रमुखाः वार्ताः

लद्दाख-राजस्य लेह-नगरे
चतुर्थतमं खेलो-इण्डिया-
शीतकालिक प्रतिस्पर्धा

आकाशवाणीवार्ताः

चम्पई सोरनः झारखण्डस्य मुख्यमन्त्री

झारखण्ड मुक्ति मोर्चा दलस्य वरिष्ठनेत्रा
चम्पई सोरनेन शुक्रवासरे झारखण्डस्य नव
मुख्यमन्त्री रूपेण शपथ ग्रहणं कृतम्।
राज्यपालेन सी.पी. राधाकृष्णन इत्यनेन रांची
स्थितस्य राजभवने श्रीचम्पईसोरनेन पद
गोपनीयतायाः च शपथ ग्रहणं कारितम्।
बुधवासरे रात्रौ भूमि-प्रवंचना प्रकरणे
प्रवर्तननिदेशालयेन हेमन्त सोरनस्य
निगडनमभवत्। कांग्रेस दलस्य नेता
आलमगीर आलम अपि च
राष्ट्रियजनतादलस्य सत्यानन्द-भोक्ता
इत्येतेनापि मन्त्री पदस्य शपथ ग्रहणं कृतम्।

'इण्डिया मोबिलिटी ग्लोबल एक्सपो २०२४' इत्यस्मिन् प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्रमोदिना उक्तं यत् 'अस्माकं तृतीये कार्यकाले भारतं तृतीया बृहत्तमा अर्थव्यवस्था भविष्यति'

हिमसंस्कृतवार्ताः-नरेश मलोटिया

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी फरवरी
मासस्य द्वितीये दिनाङ्के शुक्रवासरे
सायंकाले राष्ट्रिय-राजधान्यां
दिल्ल्यां नवनिर्मिते 'भारतमण्डपमे'
आयोजिते देशस्य बृहत्तम-
प्रदर्शनीयां 'भारत- मोबिलिटी-
ग्लोबल- एक्सपो २०२४' इत्यत्र
भागं गृहीतवान्। अत्र प्रधानमन्त्री
नरेन्द्रमोदी पुनः एकवारं विश्वासं
प्रकटितवान् यत् आगामि-
सामान्य- निर्वाचने तस्य दलस्य
विजयः भविष्यति तथा च
तृतीयकार्यकाले भारतं विश्वस्य
तृतीय- बृहत्तम- अर्थव्यवस्था-
रूपेण स्थापितं भविष्यति, इति
'भारत- मोबिलिटी- ग्लोबल-
एक्सपो २०२४' इत्यस्य
उद्घाटनकाले प्रधानमन्त्रिणा
स्वभाषणे उक्तम्। देशस्य विदेशस्य
च प्रमुखेषु "वाहन-कम्पनी"
इत्येतेषु स्वसर्वकारस्य
आर्थिकदृष्टिं स्थापयन् प्रधानमन्त्री
नरेन्द्रमोदी उक्तवान् यत्, 'प्रथमवारं
प्रधानमन्त्री भूत्वा सः ग्लोबल-
मोबिलिटी विषये कार्यक्रमस्य
आयोजनं कृतवान् आसीत्।

अधुना द्वितीयकार्यकाले इण्डिया-
मोबिलिटी- एक्सपो इति संगठितः
भवति। तदनन्तरं सः किञ्चित्
व्यंग्यात्मक भाषया अवदत्-
'तृतीय-कार्यकाले मम विश्वासः
अस्ति.....' इति। तदनन्तरं तु
सम्पूर्णं सम्मेलन-भवनं
करतलवाद्नेन प्रतिध्वनितम्।

अस्तु, बुद्धिमतां कृते तु एकं संकेतमपि

पर्याप्तम् भवति- मोदी
अस्मिन् विषये मोदी अवदत् यत्
'अस्तु, एकः संकेतः एव बुद्धिमतः
व्यक्तेः पर्याप्तः भवति।' सः अपि
अवदत् यत् भारतं तीव्रगत्या
प्रगतिम् करोति। अद्य देशस्य
अर्थव्यवस्था द्रुतगत्या विस्तारं
प्राप्नोति। तृतीयकार्यकाले भारतं
तृतीय- बृहत्तम- अर्थव्यवस्थां
भवितुं निश्चितम् अस्ति। मोदी
अपि वाहन-उद्योगाय आह्वानं
कृतवान् यत् अन्तरिम-
आयव्ययकस्य घोषणायाः लाभं
गृहीत्वा एककोटि- गृहाणां छद्दिषु
सौर-पटल-स्थापनं कुर्वन्तु।

वाहन-उद्योगेन समग्ररूपेण

चिन्तनीयम्- मोदी

प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्रमोदिना उक्तं
यत् ये स्वच्छतयोः सौरपटलं
स्थापयिष्यन्ति, तेषां गृहेषु
विद्युत्वाहन- चार्जिंग- सुविधां
बैटरी- भण्डारण- क्षमता च प्रदातुं
बहुकार्यं कर्तुं शक्यते। एतेन
विशालं विपण्यं प्रदातुं शक्यते,

परन्तु वाहन- क्षेत्रस्य प्रगतिम्
उद्धृत्य मोदी उक्तवान् यत् वाहन-
उद्योगेन अस्य विषये समग्ररूपेण
चिन्तनीयम्।

मोदी जीवने कदाऽपि किमपि यानं न क्रीतवान्।

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी अपि
वाहन- उद्योग- चालकानां हितस्य
विषये चिन्तयितुम् आग्रहं कृतवान्
अपि च प्रथमचरणस्य मध्ये बस-
ट्रक- चालकानाम् वासार्थं देशस्य
राष्ट्रियराजमार्गेषु एकसहस्रं
आधुनिकविश्रामगृहाणि
उद्घाटितानि भविष्यन्ति, इति अपि
घोषितवान्। एतेन सह प्रधानमन्त्री
नरेन्द्रमोदी अपि विनोदं कृतवान्
यत् सः स्वजीवने किमपि वाहनम्
न क्रीतवान्। द्विचक्रिका अपि न
क्रीतवान् इति।

दशवर्षेषु २५ कोटिजनाः दारिद्र्यरेखातः बहिः निष्कासिताः।

स्वसर्वकारस्य कार्यकाले २५
कोटिजनानाम् दरिद्रतारेखातः
बहिः आनेतुं वाहनक्षेत्रस्य
सम्भावनाः सम्बर्धयन् प्रधानमन्त्री
अवदत् यत् दारिद्र्यरेखातः बहिः
आगच्छन्तानाम् एका मुख्य-इच्छा
अस्ति यत् ते वाहन-क्रयणं कुर्वन्तु,
यस्मिन् अस्य क्षेत्रस्य कृते विशाल-
सम्भावना। के द्वाराणि उद्घाटयितुं
शक्नुवन्ति। गतिशीलता-क्षेत्रस्य
कृते एषः अपूर्वः अवसरः अस्ति,
तस्य लाभं ग्रहीतुं सर्वाः कंपनी
इत्येताः अग्रे आगन्तुं अर्हन्ति।

राष्ट्रपत्युः द्रौपदीमुर्मु- वर्यायाः अभिभाषणे

धन्यवाद-प्रस्तावे संसदः

उभयोः सदनयोः संयुक्तोपवेशने लोकसभायां चर्चा जाता।

राष्ट्रपत्युः द्रौपदीमुर्मु- वर्यायाः अभिभाषणे
धन्यवाद- प्रस्तावे लोकसभायां चर्चा जाता।
चर्चायाः आरम्भं कुर्वता, भारतीय- जनता-
दलस्य सांसदः डॉ. हिनागावित- वर्यया
महिलानां, निर्धनानां, कृषकाणां, यूनां,
समाजस्य वर्चित-वर्गाणां च कल्याणाय
सर्वकारेण कृतोपायानां विषये उल्लेखं
कृतम्। सा प्रोक्तवती यत् प्रधानमन्त्रिणः
नरेन्द्रमोदिनः नेतृत्वे सर्वकारस्य पंचप्रणेषु
महिलासु, निर्धनेषु, युवसु, कृषकेषु,
आधारभूत संरचनासु च ध्यानं केन्द्रितमस्ति।
सा प्रोक्तवती यत् चतुर्दशधिक-
द्विसहस्रतम- वर्षस्यानन्तरं स्वयं- सहायता-
समूहेषु लोकसभायां राज्य- विधानसभायां
च महिलानाम् आरक्षणेन सममेव केन्द्रीय-
योजनासु महिलानां कल्याणाय कृते
विशिष्टोपायैः महिलाभिः प्रगतिः कृता।
नूतन- शिक्षानीतिः विषये प्रवदता सा
प्रोक्तवती यत् सर्वेषां कृते समानावसरस्य
नीतेः निर्माणं जातम्। बालानां उचितशिक्षा-
प्रदानाय प्रायः चतुर्दशसहस्रं यावत्
प्रधानमन्त्री श्रीविद्यालयानां स्थापनाऽपि
संजाता। चर्चायां भागं स्वीकुर्वता केन्द्रीय-
मन्त्रिणा प्रो. एस. पी. सिंह- बघेलेन उक्तं यत्
प्रधानमन्त्रिणा भ्रष्टाचार- मुक्त- सर्वकारस्य
नेतृत्वं कृता।

सर्वोच्चन्यायालयेन धनसंशोधन-प्रकरणे झारखण्डस्य पूर्वमुख्यमन्त्रिणः निगडनयाचिकां निरस्तीकृता

सर्वोच्चन्यायालयेन धनसंशोधन-

प्रकरणे झारखण्डस्य
पूर्वमुख्यमन्त्रिणः हेमन्त- सोरनस्य
प्रवर्तन- निदेशालयेन निगडन-
याचिका निरस्तीकृता। संजीवखन्ना,
एम. एम. सुन्देशः, बेलात्रिवेदी
इत्येतेषां न्यायाधीशानां पीठेन
हेमन्तसोरनस्य अधिवक्तारं
झारखण्ड- उच्चन्यायालये
आवेदनार्थम् उक्तम्। ध्येयं यत्
हेमन्तसोरनेन बुधवासरे रात्रौ प्रवर्तन-
निदेशालयेन निगडितमासीत्।

हेमन्तसोरनेन स्वीययाचिकायां
सर्वोच्च- न्यायालये
उल्लिखितमासीत् यत् प्रवर्तन-
निदेशालयेन दुर्भावपूर्ण- माध्यमेन
स्वशक्तीनां दुरुपयोगं कृत्वा
लोकतान्त्रिक-माध्यमेन निर्वाचितं
सर्वकारम् अस्थिरं कर्तुं प्रयासः
कृतः। प्रवर्तन- निदेशालयानुसारी
झारखण्डस्य पूर्व मुख्यमन्त्री षड्शतं
कोटि-रूप्यकाणां भूमिप्रवंचना-
प्रकरणे सम्मिलितमस्ति।

लद्दाख-राजस्य लेह-नगरे चतुर्थतमं खेलो-
इण्डिया-शीतकालिक प्रतिस्पर्धा
समारब्धा। पंचदिवसात्मकस्य कार्यक्रमस्य
उद्घाटन केन्द्रीय-मन्त्रिणा निसिथ-
प्रमाणिकेन विहितम्। एषा प्रतिस्पर्धा
केन्द्रशासित प्रदेश-लद्दाखे-जम्मू-कश्मीरे
च संयुक्तरूपेण आयोज्यते। अस्य
संस्करणस्य प्रथमभागस्य आयोजनं
लद्दाख राज्ये भविष्यति। पंचदश-राज्याणां
षष्टिः क्रीडकाः अस्मिन् प्रतिस्पर्धायां भागं
भजिष्यन्ति। संस्करणस्य द्वितीय-भागस्य
आयोजनमस्य मासस्य एकविंशति
दिनांकात् पंचविंशतिः दिनाकं यावत्
कश्मीर-उत्पत्यकायां भविष्यति।

अमेरिका भारताय ३१ डरोन क्षेपणास्त्राणि प्रदास्यति

पेंटागनेन उक्तं यत्
अमेरिकीविदेशमन्त्रालयेन भारताय
एकत्रिंशत् सशस्त्रडरोन, क्षेपणास्त्रादि-
सामग्रीणां सम्भाव्य-विक्रयणस्य
अनुमोदनं कृतम्। विदेश मन्त्रालयेन
औपचारिकरूपेण काङ्ग्रेसं विक्रयण-विषये
संसूचितं यस्मिन् एकत्रिंशत् सस्त्राणि
एमक्यू-९बी स्काईगार्डियन-डरोन्,
हेल्फायर-क्षेपणास्त्राः, लेजर निर्देशित
विस्फोटकाः च सन्ति।

सुभाषितम्

न मुक्ताभिर्न माणिक्यैः
न वस्त्रैर्न परिच्छदैः।
अलङ्कियेत् शीलेन
केवलेन हि मानवः॥

भावार्थ- मोती, माणिक, वस्त्र या पहनावे से
नहीं, पर केवल शील से ही मनुष्य विभूषित
होता है।

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे
व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते
सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

हिमाचल मन्त्रिमण्डलम् : हिमाचलप्रदेश- मन्त्रिमण्डलस्य विभागेषु पुनः परिवर्तनम्

हिमसंस्कृतवार्ता- शिमला।

हिमाचलप्रदेशस्य मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खोः नेतृत्वे सर्वकारस्य मन्त्रिमण्डलसदस्यानां विभागेषु पुनः एकवारं परिवर्तनं जातम्। लोकनिर्माणमन्त्री विक्रमादित्यसिंहं हिमाचलप्रदेशसर्वकारे नगरविकासविभागस्य दायित्वमपि दत्तम् अस्ति। एतदतिरिक्तं सद्यः एव मन्त्रित्वं प्राप्तस्य राजेशधर्माणी इत्यस्मै तकनीकीशिक्षया सह नगरनियोजनस्य, आवासस्य च विभागः अपि दत्तः अस्ति। तस्मिन् एव काले उपमुख्यमन्त्री मुकेश अग्रिहोत्री इत्यस्मै सहकारीविभागः अपि नियुक्तः अस्ति। यादविन्द्रगोमा इत्यस्मै आयुषा, क्रीडाविभागेन च सह विधिविभागस्य दायित्वमपि दत्तम् अस्ति।

उद्योगमन्त्रिणे हर्षवर्धनचौहानाय अपि नूतनविभागः

अधुना हिमाचलप्रदेशस्य उपमुख्यमन्त्रिणः सहकारविभागेन सह जलशक्तिविभागस्य परिवहनविभागस्य भाषासंस्कृतेः विभागस्य दायित्वं भविष्यति। स्वास्थ्यस्य अतिरिक्तं धनीराम शाण्डिलस्य सामाजिकन्याय एवं सशक्तिकरण एवं सैनिक कल्याण विभागस्य दायित्वं भविष्यति। कृषिमन्त्री चौधरीचन्द्रकुमारस्य विभागेषु परिवर्तनं न जातम्। तस्य कृषिपशुपालनविभागः भविष्यति। हर्षवर्धनचौहान इत्यस्मै उद्योगसंसदीयकार्याणां सह श्रमरोजगारविभागस्य दायित्वं दत्तम् अस्ति। पूर्वं उद्योगमन्त्रीतः आयुषविभागः निवृत्तः आसीत्।

एम्स-बिलासपुरे रात्रि-आश्रयगृहस्य निर्माणार्थं अनुमोदनम् ३८ कोटिरूप्यकैः निर्मितं भविष्यति; ५०० जनाः स्थातुं शक्नुवन्ति

हिमसंस्कृतवार्ता- बिलासपुरम्।

अखिलभारतीय-आयुर्विज्ञानसंस्थाने एम्स-बिलासपुरे रात्रौ आश्रयस्य निर्माणाय अनुमोदनं दत्तम् अस्ति। निर्माणकार्यस्य आरम्भार्थं प्रबन्धनम् अन्याः औपचारिकताः सम्पन्नाः कुर्वन् अस्ति। राज्यस्य बहिः राज्येभ्यः च अखिलभारतीय-आयुर्विज्ञानसंस्थानं आगच्छन्तः रोगिणः तेषां ज्ञातिजनाः च रात्रौ वासस्य सुविधां प्रदातुं ३८ कोटिरूप्यकाणि व्ययितानि भविष्यन्ति। अस्मिन् आश्रये ५०० जनानां एकत्र स्थातुं व्यवस्था भविष्यति। सम्प्रति कतिपयान् विहाय सर्वेषु विभागेषु

रोहितठाकुराय नूतन- विभागस्यापि दायित्वम्

अनेन सह जगतसिंहनेगीवर्याय राजस्वं उद्यानं, जनजातीयविकासः एवं जनसमस्या-निवारण-विभागस्यापि दायित्वं प्रदत्तम्। रोहितठाकुरः इत्यस्मै उच्चशिक्षया प्रारम्भिकशिक्षया च सह मुद्रण-लेखन-विभागः प्रदत्तः अस्ति। अनिरुद्धसिंहस्य विभागेषु कोऽपि परिवर्तनं न भवति। पूर्ववत् ग्रामीणविकासः एवं पंचायतीराजः विभागः भविष्यति।

विक्रमादित्यसिंहस्य प्रतिष्ठा वर्धिता

पूर्वं यदा राजेशधर्माणी, यादविन्द्रगोमा च द्वयोः नूतनमन्त्रिणोः विभागाः आवंटिताः आसन् तदा मुख्यमन्त्री रोहितठाकुरस्य, हर्षवर्धनचौहानस्य, विक्रमादित्यसिंहस्य च विभागं निवृत्तवान् आसीत्। तदा मुख्यमन्त्री उक्तवान् आसीत् यत् शीघ्रमेव नूतनविभागानाम् उत्तरदायित्वं तेभ्यः दीयते इति। तस्मिन् समये लोकनिर्माणमन्त्री विक्रमादित्यसिंहस्य अप्रसन्नतायाः वार्ता अपि अग्रे आगच्छति स्म। परन्तु अधुना विक्रमादित्यसिंहस्य पुनः एकवारं बृहत् विभागस्य दायित्वं दत्तम् अस्ति। एतत् विक्रमादित्यसिंहस्य प्रतिष्ठावृद्धिरूपेण दृश्यते।

राजेशधर्माणीवर्यस्य अप्रसन्नतां दूरीकर्तुं प्रयत्नः

राजेशधर्माणी अपि केवलं तकनीकीशिक्षां इति दायित्वं प्राप्य प्रसन्नः नासीत्। अधुना तस्मै बृहत्विभागद्वयस्य उत्तरदायित्वं दत्त्वा तस्य अप्रसन्नतां समाप्त्यर्थं प्रयासः कृतः अस्ति। अवधेयं वर्तते यत् हिमाचलप्रदेशस्य मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः सामान्यप्रशासनं गृहनियोजनेन च सह अन्ये सर्वे विभागाः भविष्यन्ति, येषां आवंटनं न कृतम् अस्ति। मुख्यविभागानाम् अतिरिक्तं मुख्यमन्त्रिणा अद्यापि ऊर्जा, वनं, खाद्य-नागरिक-आपूर्तिः इत्यादयः विभागाः स्वस्य पार्श्वे एव स्थापिताः सन्ति।

हिमपातानन्तरं कष्टानि वर्धितानि

७२० मार्गाः, २२४३ विद्युत् परिवर्तकाः च स्थगिताः अभवन्

हिमसंस्कृतवार्ता- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः।

हिमाचलप्रदेशे त्रीणिदिनानि यावत् वर्षा, हिमपातः च कृत्वा शुक्रवासरे वातावरणं स्वच्छं अभवत् परन्तु कठिनताः वर्धिताः। शुक्रवासरे प्रातः १०:०० वादनपर्यन्तं राज्ये यातायातस्य कृते चत्वारः राष्ट्रियराजमार्गाः ७२० मार्गाः च निरुद्धा आसन्। एतदतिरिक्तं २२४३ विद्युत्परिवर्तकाः अपि स्थगिताः सन्ति। अनेन अनेकेषु क्षेत्रेषु विद्युत्-विच्छेदः जातः। हिमपातक्षेत्रेषु जीवनं बाधितं जातम्। हिमपातानन्तरं बहुषु क्षेत्रेषु जलनलिकानां हिमपातस्य कारणेन पेयजलसंकटः गभीरः अभवत्। नववर्षे एव प्रथमहिमपातस्य अनन्तरं शिमलानगरस्य परिपत्रमार्गसहितेषु उपनगरीयमार्गेषु हिमसञ्चयस्य कारणेन शुक्रवासरे बसयानानां अन्यवाहनानां च आवागमनं स्थगितम् अभवत्। पदातिभिः गन्तव्यं प्राप्तुं जनाः स्खलिताः पतिताः च आसन्। परन्तु अपराह्नपर्यन्तं मल्याणातः धालीपर्यन्तं, छराबड़ा, कुफरी-फागुतः शिलारुपर्यन्तं एनएच-५ पुनर्स्थापितः। तथैव ठियोगतः खडापत्थर-हाटकोटीपर्यन्तं एनएच-७०५ पुनः स्थापितः अस्ति। मण्डले कुल्लू तथा आदिवासी क्षेत्रे लाहौल इत्यत्र प्रचण्डहिमपातानन्तरं कष्टानि वर्धितानि सन्ति। लाहौलस्य पीडब्ल्यूडी इत्यस्य सर्वे १३४ मार्गाः निरुद्धा सन्ति। यत्र कुल्लौ अपि एचआरटीसी इत्यस्य १०० तः अधिकाः बसमार्गाः प्रभाविताः सन्ति। एतादृशे सति जनानां गतिः सर्वथा स्थगिता अस्ति। तस्मिन् एव काले प्रायः ७०० विद्युत् परिवर्तकानाम् बन्दीकरणस्य कारणेन अनेकेषु क्षेत्रेषु अंधकारस्य स्थितिः अभवत्। तत्सह हिमपातेन कृषकाणां उद्यानपालकानां च पर्यटनव्यापारिणां च मुखं प्रकाशितम् अस्ति।

हिमाचलपथपरिवहननिगमस्य

६५४ मार्गाः स्थगिताः,

१३६ बसयानानि निरुद्धानि

शुक्रवासरे रात्रौ हिमपातस्य अनन्तरं शुक्रवासरे राज्ये सर्वत्र हिमाचलपथपरिवहननिगमस्य प्रायः ६५४ मार्गाः स्थगिताः एव आसन्। निगमस्य प्रायः १३६ बसयानानि मार्गेषु निरुद्धानि। यात्रिकाणां सुविधायै एचआरटीसी वैकल्पिकमार्गेषु बसयानानि चालयति स्म। अधिकांशमार्गाः शिमला, कुल्लू, किन्नौर, मण्डी, लाहौल-स्पीति जनपदेषु प्रभाविताः अभवन्। राष्ट्रीयराजमार्ग-०५ इत्यत्र महत् स्खलनस्य कारणात् निगमेन केषुचित् मार्गेषु रात्रौ बससेवाः स्थगिताः सन्ति।

त्रिदिनानि यावद् पुनः वर्षा हिमपातस्य पूर्वानुमानम्

ऋतुविज्ञानकेन्द्रं शिमला पुनः राज्यस्य कानेकभागेषु वर्षा-हिमपातस्य सचेतनां प्रसारितवान् अस्ति। विभागस्य अनुसारं फेब्रुवरी-मासस्य ३ दिनाङ्के नूतनः पाश्चात्यः उपद्रवः सक्रियः भवितुम् अर्हति। अस्य प्रभावस्य कारणात् किन्नौरं, लाहौल-स्पीति तथा चम्बा, कुल्लू, मण्डी, काङ्गड़ा, शिमला जनपदेषु समतलक्षेत्रेषु, मध्य-उच्च-पर्वत-मण्डलेषु, उपरितन-क्षेत्रेषु च फरवरी-मासस्य ५ दिनाङ्कपर्यन्तं वर्षा-हिमपातस्य सम्भावना वर्तते विभागेन पीतसचेतना प्रसारिता अस्ति। ६ फेब्रुवरी दिनाङ्के उच्चपर्वतेषु एकस्मिन् वा द्वयोः वा स्थानेषु वर्षा, हिमपातः च भवितुम् अर्हति। ७ फेब्रुवरीतः सम्पूर्णे राज्ये वातावरणं स्वच्छं एव भविष्यति इति अपेक्षा अस्ति।

मण्ड्यां संस्कृतिसदने संस्कृतशिक्षकाः व्यावहारिकसंस्कृतस्य विविधपक्षेषु प्रशिक्षणं गृहीतवन्तः

हिमसंस्कृतवार्ता- मण्डी।

विद्यालयेषु विविधविषयेषु गुणवत्तां आनेतुं शिक्षाविभागः सर्वेषु जनपदेषु प्रशिक्षणकार्यक्रमानाम् आयोजनं कुर्वन् अस्ति। एवमेव मण्डीजनपदस्य संस्कृत-शिक्षकाणां प्रशिक्षण- कार्यशाला मण्ड्यां संस्कृतिसदने प्रचलति। इयं प्रशिक्षणकार्यशाला ३० जनवरीतः फेब्रुवरी ३ दिनाङ्कपर्यन्तं आयोजिता अस्ति, यस्याः आरम्भः प्रतिदिनं प्रातःकाले संस्कृतभाषायाः प्रार्थनासभया भवति। एतेन सह शिक्षकाः सर्वेषु विद्यालयेषु सप्ताहे दिनद्वयं संस्कृतभाषायां प्रार्थनासभां कर्तुं प्रतिज्ञां कृतवन्तः। अस्मिन् अवसरे संस्कृतभाषायाः चतुर्णां कौशलानाम् चर्चा कृत्वा विद्यालये संस्कृतमाध्यमेन छात्राणां शिक्षणं, छात्राणां मध्ये संस्कृतभाषायां वार्तालापस्य सामर्थ्यस्य निर्माणे च बलं दत्तम्। अस्मिन् अवसरे

हिमाचलराजकीयसंस्कृतशिक्षणपरिषदः प्रदेशाध्यक्षः डॉ. मनोजशैलः अवदत् यत् विद्यालयेषु संस्कृतस्य दिशा दशा च संस्कृतशिक्षकाणां उपरि निर्भरं भवति। व्यवहारं विना कोऽपि कार्यम् नास्ति, अतः संस्कृतभाषायां वक्तुं कौशलं प्रति शिक्षकाः यथा यथा अधिकं ध्यानं ददति तथा तथा संस्कृतस्य विस्तारः भविष्यति अस्मिन् अवसरे डॉ. सेवकराम शर्मा उक्तवान् यत् अस्माभिः छात्रान् संस्कृतं वक्तुं प्रेरणीयाः तस्य च आरम्भः शिक्षकैः स्वयमेव कर्तव्यं भविष्यति। संस्कृत- कार्यशालायां प्रशिक्षकरूपेण डॉ. मनोहरः अनमोलः, नरेन्द्रकुमारः, हंसराज सांख्यानः, डॉ. सेवकरामः एवं डॉ. मनोजकुमारशैलः प्रशिक्षणं कारयन्ति। तत्र संस्कृतस्य प्रायोगिकं व्यवहारस्य दृष्ट्या संस्कृत-शिक्षकैः विविध प्रयोगात्मकानां प्रदर्शनीय पत्राणां निर्माणमपि कृतम्।

जिलाप्रशिक्षणसंस्थाने जुखालायां सुसम्पन्ना सेवारतानां संस्कृतशिक्षकाणां प्रशिक्षणकार्यशाला

हिमसंस्कृतवार्ता- शिवा शर्मा।

प्रदेशे शिक्षाक्षेत्रे गुणवत्ताम् आनेतुं सर्वकारेण नैकाः प्रयासाः क्रियन्ते। विविधजनपदेषु शिक्षकाणां प्रशिक्षणकार्यशालानाञ्च क्रियते। तत्रैव बिलासपुरजनपदस्य जिलाप्रशिक्षणसंस्थाने जुखाला- इत्यत्र संस्कृतशिक्षकाणां प्रशिक्षणकार्यशालायाः आयोजनम् अभवत्। अस्याः कार्यशालायाः आयोजनं जनवरीमासस्य २९ दिनाङ्कतः आरभ्य फरवरीमासस्य २ दिनाङ्क पर्यन्तम् अभवत्। विगतदिने एव कार्यशालेयं सुसम्पन्ना। यत्र जिलाप्रशिक्षणसंस्थानस्य प्रधानाचार्यः

उपप्रधानाचार्यश्च मुख्यातिथिः रूपेण समुपस्थितोऽभवत्। अस्यां पञ्चदिवसीय- कार्यशालायां शिक्षकैः शिक्षणाधिगमस्य प्रविधिनां विषये, भाषाकौशलानां विषये, भाषिकतत्त्वानां विषये, मूल्याङ्कनस्य विषये, नवशिक्षानीतिः २०२० इत्यस्याः विषये, भाषाशिक्षणस्य साधनानां विषये च प्रशिक्षणं प्राप्तम्। कार्यशालायां डॉ. अशोकशर्मा, सतीशकुमारः, विनायकशर्मा, राकेशशर्मा च स्रोतपुरुषरूपेण समुपस्थिताः आसन्। ध्यातव्यं वर्तते यत् कार्यशालायामस्यां शिक्षणप्रशिक्षण- कार्यं संस्कृतमाध्यमेन एव अभवत्।

लोकनिर्माणविभागेन केन्द्रसर्वकारात् मार्गाणां पुनर्स्थापनाय प्राप्तानि ७२ कोटिरुप्यकाणि- विक्रमादित्यसिंहः

हिमसंस्कृतवार्ता- शिमला।

हिमाचलप्रदेशस्य लोकनिर्माणविभागेन पीडब्ल्यूडी इत्यनेन केन्द्रात् ७२ कोटिरुप्यकाणां सहायता प्राप्ता अस्ति। एतेन साहाय्येन वर्षाकाले क्षतिग्रस्तमार्गाणां पुनर्स्थापनं भविष्यति। लोकनिर्माणमन्त्री विक्रमादित्यसिंहः अवदत् यत् राज्ये गतवर्षात् प्रचण्डवृष्ट्या क्षतिग्रस्तमार्गाणां पुनर्स्थापनार्थं राष्ट्रिय आपदाप्रतिक्रियाकोषस्य अन्तर्गतं ७२ कोटिरुप्यकाणां राशिः विमोचिता अस्ति। सः अवदत् यत् एषा राशिः राज्यस्य विभिन्नेषु क्षेत्रेषु क्षतिग्रस्तमार्गाणां पुनर्स्थापनार्थं व्ययिता भविष्यति तथा च अस्य अन्तर्गतं प्रत्येकं विधानसभाक्षेत्रस्य कृते एककोटिरुप्यकाणां प्रावधानं कृतम् अस्ति। सः अवदत् यत् वर्तमानवित्तवर्षे एनडीआरएफ-एसडीआरएफ-अन्तर्गतं एतावता अस्मिन् आपदि क्षतिग्रस्तमार्गाणां उन्नयनाय, पुनर्स्थापनार्थं च लोकनिर्माणविभागस्य विभिन्नविभागेभ्यः २५९ कोटिरुप्यकाणां धनं मुक्तं कृतम् अस्ति। विक्रमादित्यसिंहः अवदत् यत् आपदाकाले क्षतिग्रस्ताः मुख्यमार्गाः अभिलेखसमये एव पुनर्स्थापिताः। विशेषतः विभागेन प्राथमिकतानुसारं सेबप्रधानक्षेत्रेषु मार्गाणां पुनर्स्थापनं कृतम्, येन सेब उत्पादकानां उत्पादनं विपणी प्रति प्राप्तुं सुविधा अभवत् सः अवदत् यत् राज्ये मार्गसंरचनानां विकासाय, मार्गानाम् अनुरक्षणाय च विभागः परिश्रमेण कार्यं कुर्वन् अस्ति। मन्त्री विक्रमादित्यसिंहः अवदत् यत् राष्ट्रिय आपदाप्रतिक्रियाकोषस्य अन्तर्गतं विमोचिता राशिः एनडीआरएफ तथा एसडीआरएफ इत्यत्र २५९ कोटिरुप्यकाणि प्राप्तानि सन्ति, प्रत्येकं विधानसभाक्षेत्राय एककोटिरुप्यकाणां प्रावधानम् वर्तते।

पटना उच्चन्यायालयस्य निर्णयेन क्रुद्धः अधिवक्ता आत्महत्यायाः प्रयासं करोति, परिसरे अराजकता

हिमसंस्कृतवार्ता:- कुणाल कौशिकः, मोतिहारी

पटना उच्चन्यायालयस्य परिसरे एव एकः अधिवक्ता आत्महत्यायाः प्रयासं कृतवान् तदा अराजकता अभवत् तथापि विषये सूचना प्राप्तमात्रेण उच्चन्यायालयस्य परिसरे उपस्थिताः सुरक्षाकर्मचारिणः अधिवक्तुः समये एव उद्धारं कृतवन्तः। वस्तुतः एषा सम्पूर्णा घटना उच्चन्यायालयस्य परिसरे एव अभवत् यदा न्यायालयस्य कार्यवाही प्रचलति स्म। तस्मिन् एव काले उच्चन्यायालयस्य श्रवणकक्षात् शिवपूजनः नामकः अधिवक्ता बहिः आगत्य द्वितीयतलात् कूर्दितवान्। एतत् दृष्ट्वा उच्चन्यायालयस्य परिसरे उपस्थितानां अधिवक्तृणां मध्ये आतङ्कः उत्पन्नः। अस्याः घटनायाः चलचित्रम् अपि द्रुतगत्या वायरल भवति। अधिवक्ताः स्वजीवनस्य समाप्त्यर्थं प्रयतन्ते इति मीडियायां स्पष्टतया दृश्यते। तदपि शिवपूजनः स्वस्य आग्रहे अडिगः आसीत् तथापि कालान्तरे उच्चन्यायालयस्य परिसरे उपस्थिताः सुरक्षाकर्मचारिणः शिवपूजनस्य आत्महत्यायाः पदानि प्रहीतुं पूर्वं स्थगितवन्तः, तदा एव उच्चन्यायालयस्य परिसरे उपस्थिताः अन्ये अधिवक्ताः शांतिनिःश्वासं गृहीतवन्तः। तस्मिन् एव काले उच्चन्यायालये कार्यं कुर्वन्तः कर्मचारिणः, स्वप्रकरणेन सह उच्चन्यायालयं प्राप्ताः प्रत्यक्षदर्शिनः च अवदन् यत् किञ्चित्कालान्तरे एव अधिवक्ताः एतादृशानि आत्महत्यापदानि अङ्गीकृतवान्। तदनन्तरं सम्पूर्णे उच्चन्यायालयस्य परिसरे अराजकता प्रसृता। तस्मिन् एव काले उच्चन्यायालये कार्यरतस्य अधिवक्तुः लिपिकः निशान्तः अवदत् यत् १४८ प्रकरणे सम्यक् निर्णयं न प्राप्य क्रुद्धः उच्चन्यायालयस्य अधिवक्ता शिवपूजनः आत्महत्यायाः पदानि स्वीकृतवान्। यत् कालान्तरे निरुद्धम् अभवत्।

बिहारे हत्यानां क्रमः न स्थगितः, मुजफ्फरपुरे एकस्य युवकस्य वधस्य अनन्तरम् अपराधिनः मृतशरीरं चतुष्कोणे एव स्थापितवन्तः, येन क्षेत्रे आतङ्कः उत्पन्नः

हिमसंस्कृतवार्ता:- कुणाल कौशिकः, मोतिहारी

बिहारे सत्तापरिवर्तनं जातम् किन्तु बिहारे आपराधिकघटनानि न समाप्तिं यान्ति। नवीनतमः प्रकरणः मुजफ्फरपुरस्य तुर्की ओपी थानाक्षेत्रस्य बड़ा सुमेरा ग्रामस्य अस्ति। यत्र तुर्की थानाक्षेत्रस्य बड़ा सुमेरा ग्रामस्य निवासी २६ वर्षीयस्य रंजनकुमारस्य अज्ञातअपराधिभिः हत्या कृता। अपराधिनः युवकस्य मृतशरीरं सुमेराचौकस्य चौराहे एव स्थापितवन्तः। प्रातःकाले जनाः मृतशरीरं दृष्ट्वा तस्मिन् स्थले जनानां समूहः समागतः। तदनन्तरं मृतयुवकस्य अभिज्ञानं तुर्की ओपी थानाक्षेत्रस्य सुमेराग्रामस्य निवासी नागेश्वरशाहस्य २६ वर्षीयः पुत्रः रंजनकुमारः इति ज्ञातम्। तदनन्तरं स्थानीयजनैः तुर्की ओपी पुलिसस्थानकस्य पुलिससदलेन प्रति सम्पूर्णं प्रकरणं सूचितम्। घटनायाः सूचना प्राप्तमात्रेण तुर्की-ओपी-पुलिस-स्थानकस्य प्रमुखः रविप्रकाशः स्वसमूहेन सह तत्र गत्वा विषयस्य अन्वेषणम् आरम्भवान्। श्वापददलः अपि तत्स्थानं प्राप्य अस्य विषयस्य अन्वेषणं कर्तुं व्यस्तः अस्ति। परन्तु अस्य हत्यायाः कारणम् अद्यापि न ज्ञायते। घटनायाः विषये कोऽपि मुक्ततया वक्तुं सज्जः नास्ति। यदा समग्रविषये पृष्ठः तदा तुर्की ओपीपुलिसप्रमुखः रविप्रकाशः अवदत् यत् पुलिसस्थानक्षेत्रस्य बड़ासुमेराग्रामे अज्ञात- अपराधिभिः २६ वर्षीयस्य युवकस्य हत्या कृता अस्ति। पुलिससदलं स्थानं प्राप्य प्रत्येकं बिन्दौ अन्वेषणं कुर्वन् कार्यवाही कर्तुं व्यस्तः अस्ति।

उत्तराखण्डे संस्कृतेन नामोल्लेखनाय शासनादेशः

मुख्यसचिवराधारतूडीद्वारा संस्कृतनामोल्लेखनाय प्रदत्तः आदेशः

अधुना संस्कृतशिक्षानुभागः संस्कृतशिक्षामन्त्री संस्कृतसचिवः द्वितीयराजभाषायाः विकासे पुनर्कटिबद्धः सन्ति। शुक्रवासरे एकवारं पुनः अस्याः भाषायाः कृते नवसमागता मुख्यसचिववर्यया राधारतूडीद्वारा शासनादेशः संस्कृतभाषायाः उल्लेखनाय समादिष्टः यत् संस्कृतभाषायाः प्रोत्साहनसन्दर्भे सर्वकारीक्षेत्रेषु संस्कृतेन उल्लेखः स्यात्। उत्तराखण्डशासनान्तर्गतं संस्कृतशिक्षानुभागेनापि अस्मिन्सन्दर्भे आदेशः अग्रे समादिष्टः। आदेशे अस्ति यत् उत्तराखण्डराजभाषायाः अधिनियमेन २००९ तमे वर्षे 'संस्कृत'-भाषा राज्यस्य द्वितीया राजभाषा इति घोषिता अस्ति। संस्कृतभाषायाः प्रचारः, उत्थानः, व्यापकः प्रचारः च राज्यसर्वकारस्य प्राथमिकता अस्ति। एतत् उद्देश्यं मनसि कृत्वा 'उत्तरखण्ड-संस्कृत-अकादमी' स्थापिता। उत्तराखण्डराज्ये संस्कृतभाषायाः व्यापकप्रवर्धनं दृष्ट्वा उक्तभाषायाः प्रोत्साहनार्थं च सर्वकारः यथायोग्यं विचार्य हिन्दीसहितं सर्वेषु बसस्थानकेषु, रेलस्थानकेषु, विमानस्थानकेषु, राज्यस्य प्रवेशद्वारेषु इत्यादिषु हिन्दीभाषया सह उत्तरखण्डराज्यस्य संस्कृतभाषायां फलकानि, नामफलकानि च स्थापनाय अपि निर्णयः कृतः अस्ति।

□ 2009 तमे वर्षे भाषाधिनियमे संस्कृतम् उत्तराखण्डस्य द्वितीयराजभाषारूपेण समागतं।

□ उत्तराखण्डसंस्कृताकादम्याः सचिवस्य डा.बुद्धदेवशर्मणः प्रस्तावे मुख्यमन्त्री डा.रमेशपोखरियालनिशंकद्वारा द्वितीया राजभाषा उद्घोषिता आसीत्।

□ उत्तराखण्डराज्ये संस्कृतभाषायाः व्यापकप्रवर्धनं दृष्ट्वा उक्तभाषायाः प्रोत्साहनार्थं च सर्वकारेण यथायोग्यं विचार्य हिन्दीसहितं सर्वेषु बसस्थानकेषु, रेलस्थानकेषु, विमानस्थानकेषु, राज्यस्य प्रवेशद्वारेषु इत्यादिषु हिन्दीभाषया सह उत्तरखण्डराज्यस्य संस्कृतभाषायां फलकानि, नामफलकानि च स्थापनाय अपि निर्णयः कृतः।।

हिमसंस्कृतवार्ता:-कुलदीपमैन्दोला। उत्तराखण्डः देवभूमिः इति सर्वे विजानन्ति अतः देवभूमौ उत्तराखण्डे प्रदेशस्य देवभाषा कथं पृष्ठे स्यात्। उत्तराखण्डस्य द्वितीया राजभाषा वर्तते संस्कृतभाषा अतः शासनेन अस्यां भाषायां पुनः उल्लेखनम् आरम्भम्। विदितम् अस्ति यत् 2009 तमे वर्षे डा.रमेशपोखरियालनिशंकनेन उत्तराखण्डस्य द्वितीया राजभाषा निर्घोषिता। उत्तराखण्डसंस्कृत-अकादम्याः सचिवस्य डा.बुद्धदेवशर्मणः समितेरनुसारेण भाषायाः प्रकल्पः अग्रे समायातः।

अतः अस्मिन् विषये विभागाधीनराज्यस्य सर्वेषु कार्यालयेषु, बसस्थानकेषु, रेलस्थानकेषु, विमानस्थानकेषु, प्रवेशद्वारेषु, सार्वजनिकस्थानेषु च हिन्दीभाषायाः अपि च संस्कृतभाषायाः प्रयोगः करणीयः इति मम निर्देशः अस्ति, कृपया सम्पूर्णं कुर्वन्तु नामफलकं/नामपट्टिकास्थापनसम्बद्धं कार्यं यथाशीघ्रं कृत्वा कृतस्य कार्यवाहीविषये सर्वकारं सूचयन्तु। तदर्थं उत्तराखण्डसंस्कृताकादमी, हरिद्वारतः संस्कृतानुवादार्थं साहाय्यं प्राप्तुं शक्यते।

॥ महाभारतकथा ॥

(अथ द्रोण पर्वः) द्रोणाचार्यस्य सेनापतित्वं,
कौरवाणां युधिष्ठिरं ग्रहीतुं षड्यन्त्रम्

युद्धस्य च एकादशमः दिवसः

यदा पितामहः भीष्मः आहतः अभवत् तदा कौरवैः आचार्यद्रोणः सेनापतिः कृतः। सेनापतित्वानन्तरं आचार्यः अवदत् यत् अहमपि भीष्मवत् कौरवसेनायाः रक्षणं करिष्यामि, पाण्डवसेनायाः नाशं च करिष्यामि। परन्तु सः अवदत् यत् अहं केवलं धृष्टद्युम्नविषये चिन्तितोऽस्मि, यतः तस्य उत्पत्तिः एव मम मृत्युः अस्ति। परन्तु दुर्योधनः द्रोणाचार्यं प्रार्थितवान् यत् यदि भवान् केवलं युधिष्ठिरं ग्रहीष्यति तदा तस्मिन्नेव समये युद्धं निवर्तते, अनन्तरं नरसंहारमपि न भविष्यति।

श्रुत्वा च द्रोणाचार्यरपि प्रतिज्ञां करोति यत् अहं सम्पूर्णशक्त्या युधिष्ठिरस्य ग्रहणार्थं प्रयत्नः करिष्यामि किन्तु अस्य कृते अर्जुनं युधिष्ठिरात् दूरीकर्तुं आवश्यकं भविष्यति। अस्मिन् विषये त्रिगर्तदेशस्य राजा सुशर्मा, सम्सप्तकाः च आश्रासनं दत्तवन्तः यत् वयं सर्वे मिलित्वा अर्जुनं युद्धाय आह्वानं करिष्यामः, युद्धं च कुर्वन्तः वयं अर्जुनं युधिष्ठिरात् अतिदूरे च नेष्यामः। अपरपक्षे कृष्णः पाण्डवान् अवदत् यत् श्वः कर्णः अपि युद्धे भागं ग्रहीष्यति। अतः इदानीं युद्धं कपटपूर्णः वञ्चनाधारितं च भविष्यति, अतः युधिष्ठिरस्य रक्षणाय सम्पूर्णा व्यवस्था कर्तव्या। एवं एकादशमे दिवसे प्रातःकाले एव उभे सेने युद्धाय सम्मुखे समागते आचार्यः द्रोणाचार्यः एकादशमस्य दिवसस्य युद्धे सेनापतिः आसीत्। तेन सह दुर्योधनः, दुशासनः, जयद्रथः, कृतवर्मा, कृपाचार्यः, अश्वत्थामा, कर्णादयः योद्धारः आसन्। अर्जुनः पाण्डवसेनायाः अग्रणी आसीत्। अर्जुनं दृष्ट्वा त्रिगर्तनरेशः सुशर्मा ससेना अर्जुनस्य समक्षे युद्धाय आगतः।।

अर्जुनः सत्याकिम् आहूय द्रोणाचार्यस्य युधिष्ठिरग्रहणस्य पूर्वयोजना विषये सर्वम् अवदत् यत् भवन्तः सर्वे सावधानाः भवन्तु। अस्माकं सेनायाः सेनापतित्वं धृष्टद्युम्नः करिष्यति, आचार्य द्रोणः एतस्मादेव भीतः अस्ति। सुशर्मा-संस्सप्तकौ च शीघ्रमागत्य अर्जुनेन सह युद्धः आरब्धः। अर्जुनः आचार्यद्रोणस्य अभिवादनार्थं द्वौ बाणौ प्रहारितवान्। उभौ शरौ आचार्य द्रोणस्य चरणयोः चरणस्पर्शरूपे निपततः। आचार्यः शिष्यमाशीर्वादं दत्तवान्। योजनानुसारमेव सुशर्मा अर्जुनं युद्धं कुर्वन् बहुदूरं नीतवान्। शल्यः युधिष्ठिरात् भीमं निवारितवान्, कर्णः सात्यकिना सह युद्धयमानः तं दूरे अनयत्, शकुनिः सहदेवस्य च आवाहं कृतवान्। युधिष्ठिरस्य समीपे केवलं नकुलः एव अवशिष्टः आसीत्। तदा “युधिष्ठिरः गृहीतः”, “युधिष्ठिरः गृहीतः” इति समाचारः सर्वत्र प्रसृतः। धर्मराजस्य ग्रहणवार्तां श्रुत्वा अर्जुनः शीघ्रमेव युधिष्ठिरं प्राप्तवान्, अर्जुनः दृष्टवान् यत् युधिष्ठिरः तु सुरक्षितः एवास्ति। अर्जुनस्य आगमनमात्रेण आचार्यद्रोणः युधिष्ठिरग्रहणस्य आशा त्यक्त्वा। तेषां युधिष्ठिरग्रहण योजना निज लक्ष्यं न प्राप्तवती। तदैव शंखनादेन एकादशतमस्य दिनस्य युद्धः अविरमत्।

हिंसंस्कृतवार्ताः
दिलीपः, संस्कृतशिक्षकः
शिक्षाविभागः हि.प्र.

शेयरविपणिः

आयव्ययकस्य अनन्तरं भारतीय-
शेयर-विपणौ प्रचण्डा वृद्धिः
अभवत्, सेन्सेक्स-निफ्टी-
इत्येतयोः द्वयोः एव वृद्धिः अभवत्,
रुप्यकस्य अपि किञ्चित् सुदृढता दृष्टा

(हिंसंस्कृतवार्ताः - दिलीपः (नादौनम्))

अन्तरिम आयव्ययकस्य परदिने शेयरविपणौ तीक्ष्णा वृद्धिः अभवत्। सप्ताहस्य अन्तिमव्यापारदिने शुक्रवासरे सेन्सेक्सः ४४०.३३ अंकैः वर्धित्वा ७२,०८५.६३ अंकस्तरमागत्य समाप्तः। अपर पक्षेऽपि तस्मिन् एव काले निफ्टी अपि १५६.३५ अंकैः वर्धमानः २१,८५३.८० अंकस्तरे आगतः।

भारतीयमुद्रायां वृद्धिः

रुप्यकस्य व्यापारः डॉलरविरुद्धं लाभेन सह अभवत्। एतया वृद्ध्या रुप्यकस्य मूल्यं डॉलरस्य विरुद्धं ७ पैसाः अधिकं अभवत्। अन्तरबैङ्कविदेशीयविनिमयविपण्यां डॉलरस्य विरुद्धं रुप्यकस्य मूल्यं ८२.९१ इति मूल्ये प्रारब्धम्। भारतीयमुद्रायाः अन्तर्दिवसस्य उच्चतमं ८२.८२, निम्नतमं ८२.९३ च स्पृष्टम्। अन्ततः डॉलरस्य विरुद्धं ८२.९१ (अस्थायी) इति मूल्ये समाप्तः, यत् निजपूर्वसमाप्तेः ८२.९८ इत्यस्मात् ७ पैसाः अधिकमस्ति।

भारत इंग्लैड देशयोः मध्ये द्वितीय-
टेस्ट-क्रिकेट-स्पर्धायाः आरम्भः
प्रथमे दिने यशस्वी जायसवालस्य विशालशतकम्
भारतेन अर्जिता षट् क्रीडकहानौ ३३० धावनांकाः

हिंसंस्कृतवार्ताः- डॉ. अमित शर्मा

भारत- इंग्लैडदेशयोः मध्ये जायमानायाः टेस्ट क्रिकेट श्रृंखलायाः द्वितीयप्रतिस्पर्धायां प्रथमे दिने भारतस्य षट् क्रीडकहानौ ३३० धावनांकाः कृताः। टॉसं विजित्य भारतस्य दलनायकेन रोहित शर्मा फलकक्रीडा चयनिता। भारतस्य पाल्याः प्रारम्भः यशस्वी जायसवाल- रोहित शर्मा इत्येताभ्यां कृतः। विशाखापत्तनम् नगरस्य डॉ. वाई एस राजशेखर रेड्डी क्रीडांगणे जातायाम् अस्यां प्रतिस्पर्धायां यशस्वी जायसवालः प्रथमे दिने एव शतकवीरः जातः। तेन २५७ कन्दुकेषु अविजितं १७९* धावनांकाः कृताः। तदतिरिक्तं रोहित शर्मा १४, शुभमन गिलः ३४, श्रेयस अय्यरः २७, रजत पाटीदारः ३२, अक्षर पटेलः २७, श्रीकर भरतः १७ रविचंद्रन अश्विनश्च अविजितं ०५* धावनांकान् योजितवन्तः। दिवसान्ते यशस्वी जायसवालः (१७९*) रविचंद्रन अश्विनश्च (०५*) अविजितौ स्तः। यशस्वी जायसवालस्य इदं शतकं तस्य द्वितीयशतकमस्ति। इतः पूर्वं तेन स्वकीय- प्रथमप्रतिस्पर्धायामेव वेस्टइंडीजविरुद्धमपि शतकं कृतमासीत्। कन्दुकक्षेपणे इंग्लैडपक्षतः शोएब बशीरः, रिहान अहमदश्च २-२, जेम्स एंडरसनः, टॉम हार्टले च १-१ स्तोभं गृहीतवन्तः।

भारतीय वायुसेना फरवरीमासस्य सप्तदश-
दिनांके पोखरण इत्यत्र

चतुर्विंशत्यधिक द्विसहस्रतम वर्षस्य वायुशक्तेः
महत्वपूर्ण अभ्यासस्य संचालनं करिष्यति।

'बिग बॉस १७' आयशा खानः
दक्षिणस्य चलचित्रे दृश्यते

हिंसंस्कृतवार्ताः- जगदीश डाभी, मुम्बई

आयशा खानः 'बिग बॉस सीजन १७' इत्यस्य समये बहु वार्तासु आसीत्। आयशा खानः इत्यस्याः 'शो' इत्यस्मिन् वाइल्डकार्ड-प्रविष्टिः आसीत्। शो इत्यस्य समये आयशा मुन्नवरस्य विषये किमपि प्रकाशनं कृतवती। आयशायाः प्रकाशनानाम् अनन्तरं मुन्नवरविषये जनानां दृष्टिकोणः परिवर्तितः। प्रारम्भे जनाः मुन्नवरं सरलं व्यक्तं मन्यन्ते स्म। परन्तु आयशायाः प्रकाशनानन्तरं जनाः मुन्नावरं 'नारीवादी' इति वक्तुम् आरब्धवन्तः। परन्तु आयशायाः प्रकाशनानन्तरम् अपि मुन्नवरस्य काऽपि हानिः न अभवत्। परन्तु अन्तिमपर्यन्तं न प्राप्ता अपि आयशा कार्यं प्राप्तुम् आरब्धा अस्ति। आयशा शो इत्यस्य समये बहुवार्तासु आसीत्, अद्यापि वार्तासु अस्ति। अधुना च आयशा दक्षिणस्य चलचित्रे दर्शनं दास्यति इति वार्ता आगच्छति। प्राप्तसमाचारानुसारम् आयशा दक्षिणस्य "गैंग्स ऑफ गोदावरी" इति चलचित्रे द्रष्टुं गच्छति। अस्मिन् चलचित्रे ईशा रेब्बी इत्यस्याः स्थाने आयशा अस्ति। अस्य चलचित्रस्य विशेषगीते आयशा दृश्यते।

प्रधानमन्त्री/ओडिशा-असम-यात्रा

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी अद्यारभ्य ओडिशा-असम-राज्ययोः द्वि-दिवसीय यात्रायां भविष्यति। सः अद्य ओडिशा राज्यस्य सम्बलपुरे अष्टषष्टिः सहस्रकोटि-रूप्यकाणां मूल्यानां अनेकासां विकासपरियोजनानाम् उद्घाटनम् आधारशिलां च स्थापयिष्यति। प्रधानमन्त्री अस्मिन् यात्रायां जगदीशपुर-हल्दिया, बोकारो धामरानलीकातन्त्र-परियोजनायाः धामरा-अंगुल नलीकतन्त्र खण्डस्ययापि

चलचित्रवार्ताः

मुन्नवरस्य समारोहे
मन्नारा न दृष्टा

हिंसंस्कृतवार्ताः- जगदीश डाभी, मुम्बई

मुन्नवरः सम्प्रति बिग बॉस सीजन १७ इत्यस्य विजेता भूत्वा अतीव प्रसन्नः अस्ति। सः प्रशंसकान् अपि मिलति, निरन्तरं स्वविजयस्य उत्सवं चापि करोति। मुन्नवरः अपि बिग बॉसं जित्वा समारोहः कुर्वन् अस्ति। अद्यैव जिग्ना वीरा, रिङ्गु धवनश्च मुन्नवरस्य गृहे एकस्मिन् समारोहे भागं गृहीतवन्तौ। एतदतिरिक्तं मुन्नवरः अन्यस्य समारोहस्य आयोजनं कृतवान् आसीत्। अस्मिन् समारोहे सामाजिकमाध्यमस्य प्रभावकः फैजुमहोदयः, करण कुंद्रा च इत्येतयोः अतिरिक्तम् अन्ये जनाः अपि दृष्टाः आसन्। अस्मिन् समारोहस्य सर्वैः सह मुन्नवरः अपि प्रबलतया नृत्यं कृतवान्। यस्य लघु-चलचित्रम् अधुना अत्यन्तं वायरल भवति। मुन्नवरः बिग बॉसं जित्वा कस्यापि समारोहेषु उपस्थितः आसीत् वा? मुन्नवरस्य बहवः मित्राणि समारोहेषु उपस्थिताः आसन्। परन्तु मन्नारा चोपड़ा अद्यावधि मुन्नवरस्य कस्मिन् अपि समारोहे न दृष्टा। बिग बॉस इत्यस्य समाप्तेः अनन्तरं मन्नारस्य मुन्नवरस्य च मैत्री भग्नम् इति कथ्यते। उभौ अपि मित्रौ न स्तः। बिग बॉस शो इत्यस्य समये मन्नारा- मुन्नवरयोः मध्ये अतीव उत्तमा मैत्री दृश्यते स्म। परन्तु अधुना तयोः मैत्री समाप्ता अस्ति। सम्भवतः अत एव मुन्नवरस्य समारोहेषु मन्नारः न दृश्यते।

उद्घाटनं करिष्यति। एषा परियोजना प्रधानमन्त्री ऊर्जा-गंगा-परियोजनायाः अन्तर्गतम् प्रायः सार्धं द्वि-सहस्रकोटि-रूप्यकाणां व्ययेन निर्मितमस्ति। प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी रविवासरे असम राज्य यात्रां करिष्यति। सः गुवाहाटी-नगरे एकस्मिन् कार्यक्रमे एकादश-सहस्रकोटि-रूप्यकाणां अनेकासां विकास-परियोजनानां उद्घाटनम् आधारशिलां च स्थापयिष्यति एताषु परियोजनाषु अनेकासां मार्गाणां सेतुनां च निर्माणम् अपि भविष्यति।